

Warszawa, 9 kwietnia 2025 r.

**Departament Spraw Globalnych
Ministerstwo Spraw Zagranicznych**

Szanowni Państwo,

W związku z pracami nad kolejną edycją Krajowego Planu Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka (KPD) jako organizacja od ponad 30 lat działająca na rzecz poszanowania praw i najlepszego interesu każdego dziecka, prosimy o zwrócenie uwagi na tę szczególną kategorię praw człowieka, jaką są prawa dzieci.

W przypadku małoletnich szczególnie ważne są szczegółowe zasady zatrudniania i wykorzystywania ich pracy przez przedsiębiorstwa tak bezpośrednio, jak i pośrednio przez reklamowanie produktów w formie tzw. influencerstwa. W obecnych czasach, wizerunek dziecka jest szeroko wykorzystywany przez rodziców i nie tylko rodziców w celu sprzedaży produktów własnych i reklamy produktów firm. Nie ma żadnych szczególnych przepisów określających w takim przypadku liczby godzin pracy, prawa do odpoczynku dziecka, czy zasady zadbania o jego prywatność. Działania te opierają się na władzy rodzicielskiej i umowie między rodzicem/opiekunem prawnym a biznesem. Także nadmierne i nie dbające o prawo do prywatności, prawo do ochrony dóbr osobistych wykorzystanie wizerunku dzieci do promocji szkół, przedszkoli, żłobków, klubów sportowych i innych aktywności dzieci i młodzieży stało się plagą dzisiejszej reklamy.

Kolejnym aspektem jest wprowadzenie szczególnej ochrony przed pracą przymusową i handlem ludźmi w przypadku pracy małoletnich. W szczególności, że coraz więcej dzieci poszukuje pracy choćby na wakacje, ma możliwość pracy przez internet. Także część dzieci cudzoziemskich, ze względu na aspekt kulturowy w wieku lat 15-17 jest traktowane w swoim kręgu jako dorośli i tak chce być traktowane w Polsce, a co za tym idzie, poszukuje też pracy, czy samodzielnego mieszkania, mimo ograniczeń wiekowych wynikających z przepisów ogólnie obowiązujących.

Bardzo istotnym jest także wprowadzenie jak najszerszego stosowania Standardów Ochrony Małoletnich w biznesie, nie tylko w miejscach szczególnie przeznaczonych dzieciom, jak to jest obecnie. Warto zachęcać także podmioty pośrednio wpływające na życie młodych osób do stosowania zasad ich ochrony, np. w prywatnych gabinetach psychologicznych, kosmetycznych, siłowniach, na stadionach/halach sportowych. Bardzo ważnym jest wprowadzenie zasad ochrony małoletnich w przestrzeni internetowej, w tym procedur analizy wieku w dostępie do treści nieodpowiednich dla dzieci, czy możliwości zakładania kont na tzw. social mediach. Wprowadzenie SOM jest najlepszą profilaktyką, która służy ochronie dzieci, niezbędnym minimum, które zabezpiecza prawa dzieci i stanowi narzędzie, które pozwala na weryfikowanie, czy prawa dzieci nie są naruszane. Brak jakichkolwiek standardów, wytycznych czy zasad stanowi pole do naruszeń praw dzieci, co w konsekwencji zwiększa skalę krzywdzenia.

Uważamy, że wpisanie tych zasad do Krajowego Planu Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka (KPD) przyniesie wymierne korzyści na przyszłość, gdyż edukacja w zakresie praw człowieka i praw dziecka jest bardzo istotna dla rozwoju uczciwej i równej dla wszystkich działalności gospodarczej. Może być to także impulsem do prac legislacyjnych dla poszczególnych resortów w celu uszczelnienia systemu ochrony praw człowieka, w szczególności dzieci w procesach biznesowych.

Z poważaniem,

Renata Szredzińska
prezeska zarządu
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę